

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2012 r.

DOLiS/DEC-784/12/51085, 51091

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 22, art. 18 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pana R. P. reprezentowanego przez Panią A. S. – adwokata z Kancelarii Adwokackiej, o nakazanie A. S.A., udostępnienia danych adresowych Pana M. K. – dziennikarza niewydawanego już pisma „N.” i Pana J. W. – redaktora naczelnego tego pisma,

- 1) uchylam decyzję z dnia 22 października 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1054/09/38744/38748) w całości,**
- 2) nakazuję A. S.A. udostępnienie Panu R. P. reprezentowanemu przez Panią A. S. – adwokata z Kancelarii Adwokackiej, danych osobowych Pana M. K. i Pana J. W. w zakresie ich adresów zamieszkania.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pana R. P. reprezentowanego przez Panią A. S. – adwokata z Kancelarii Adwokackiej, zwanego dalej Skarżącym, o nakazanie A. S.A., zwanej dalej Spółką, udostępnienia danych adresowych Pana M. K. – autora artykułu „D.” opublikowanego w dniu [...] lutego 2006 r. w nieistniejącym już piśmie „N.” oraz Pana J. W. – redaktora naczelnego tego pisma. W uzasadnieniu ww. wniosku pełnomocnik Skarżącego podniosła, iż cyt.: „(...) uzyskanie tych informacji jest mojemu Mandantowi niezbędne do dochodzenia swoich praw przed Sądem. Brak tych danych spowodował, iż postanowieniem z dnia

(...) Sąd Okręgowy w Poznaniu dokonał zwrotu pozwu, skierowanego przez mojego Mandanta przeciwko M. K. i J. W.?.

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny:

1. W gazecie „N.” w dniu [...] lutego 2006 r. ukazał się artykuł autorstwa Pana M. K. pt. „D.”, który w ocenie Skarżącego, naruszył jego dobra osobiste.
2. Redaktorem naczelnym ww. pisma był wówczas Pan J. W., a wydawcą A. S.A.
3. Pan R. P. wytoczył przeciwko Panu M. K., Panu J. W. oraz Spółce pozew o ochronę dóbr osobistych. Zarządzeniem z dnia [...] listopada 2008 r. w sprawie o sygn. [...] Sąd Okręgowy w P. [...] Wydział Cywilny zarządził zwrot pozwu z uwagi na niezuzupełnienie przez pełnomocnika powoda braków formalnych poprzez niepodanie miejsc zamieszkania pozwanych (kopia zarządzenia znajduje się w aktach sprawy).
4. Pismem z dnia [...] listopada 2008 r. pełnomocnik Skarżącego, powołując się na art. 29 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej także ustawą, zwróciła się do Spółki o udostępnienie danych osobowych Pana M. K. i Pana J. W. w zakresie ich adresów zamieszkania. Z uzasadnienia ww. pisma wynikało, że dane te są niezbędne do wszczęcia postępowania cywilnego przeciwko tym osobom.
5. W odpowiedzi na powyższe pismo Spółka pismem z dnia [...] grudnia 2008 r. odmówiła udostępnienia przedmiotowych danych wskazując, iż pełnomocnik Skarżącego nie ma odpowiedniego umocowania do złożenia wniosku w trybie art. 29 ustawy o ochronie danych osobowych, a tytuł prasowy „N.” już nie istnieje.
6. Spółka w wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem wskazała, że wniosek Pani A. S. nie może być uznany za uzasadniony w świetle art. 29 ust. 2 ustawy, gdyż wnioskodawca nie uzasadniła w sposób wiarygodny potrzeby posiadania tych danych oraz nie posiadała odpowiedniego umocowania do działania w imieniu Pana R. P. A. S.A. wskazała nadto, iż brak adresów zamieszkania dziennikarza nie pozbawia Skarżącego jego praw przed sądem z uwagi na możliwość tzw. „doręczenia w miejscu pracy”.
7. Pan M. K. i Pan J. W. są zatrudnieni w Spółce na podstawie umowy o pracę, a ich dane są przetwarzane w aktach osobowych.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał decyzję z dnia 22 października 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1054/09/38744/38748), mocą której odmówił uwzględnienia wniosku Pana R. P., reprezentowanego przez Panią A. S. – adwokata z Kancelarii Adwokackiej, w sprawie o nakazanie A. S.A., udostępnienia danych adresowych Pana M. K. – dziennikarza niewydawanego już pisma „N.” i Pana J. W. – redaktora naczelnego tego pisma.

Skarżący – w ustawowym terminie – wystąpił z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Po dokonaniu ponownej analizy materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych decyzją z dnia 21 grudnia 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1276/09/47685,47691) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z dnia 22 października 2009 r.

W dniu [...] lutego 2010 r. do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana R. P. na ww. decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 21 grudnia 2009 r. utrzymującą w mocy decyzję z dnia 22 października 2009 r. Organ po przeanalizowaniu argumentów podniesionych przez pełnomocnika Skarżącego podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, zwany dalej WSA, dokonując kontroli zgodności z prawem zaskarżonej decyzji, wyrokiem z dnia [...] maja 2010 r. (sygn. akt: [...]) uchylił zaskarżoną decyzję.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w dniu [...] lipca 2010 r. wniósł od powyższego wyroku skargę kasacyjną.

Naczelny Sąd Administracyjny rozstrzygając sprawę wyrokiem z dnia [...] sierpnia 2011 r. (sygn. akt.: [...]) nie podzielił stanowiska Generalnego Inspektora, oddalając skargę kasacyjną, podtrzymując stanowisko wyrażone w wyroku WSA z dnia [...] maja 2010 r. (sygn. akt: [...]).

W dniu [...] listopada 2011 r. do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął prawomocny ww. wyrok WSA z dnia [...] maja 2010 r. Sąd wskazał w nim, iż cyt. „wniosek Skarżącego o ujawnienie danych osobowych w zakresie miejsca zamieszkania dziennikarzy, którym zamierza wytoczyć powództwo o naruszenie dóbr osobistych, został prawidłowo uzasadniony, jest wiarygodny, a udzielenie żądanych danych nie sprzeciwia się dyspozycji art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych i administrator danych powinien je udostępnić. Uznaniowość administratora nie może bowiem oznaczać dowolności. W przypadku bezzasadnej odmowy, a taka miała miejsce w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych zobowiązany był wydać decyzję nakazującą administratorowi udostępnienie Skarżącemu żądanych danych osobowych, gdyż ich posiadanie jest niezbędnym warunkiem do wytoczenia przez niego powództwa o ochronę dóbr osobistych. Warunek ten wynika bowiem z art. 126 § 1 pkt 1 ustawy (...) Kodeks postępowania cywilnego (...). Dla skutecznego wytoczenia powództwa niezbędne jest bowiem wniesienie pozwu, który spełniać będzie warunki określone w art. 187 § 1 kpc. (...) Natomiast w myśl art. 126 § 1 pkt 1 tej ustawy, każde pismo procesowe powinno zawierać m.in. oznaczenie sądu, do którego jest kierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu o naruszenie dóbr osobistych jest oznaczenie w nim osoby, przeciwko której żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu naruszenia dóbr osobistych) w zakresie jej adresu zamieszkania. Stwierdzić należy, iż GIODO nie miał uzasadnionych podstaw aby przyjąć, iż żądane przez Skarżącego dane osobowe zostaną przez niego wykorzystane w innym celu niż w postępowaniu sądowym o naruszenie dóbr osobistych”.

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również przepis art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), w myśl którego, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu wiążą w sprawie ten organ, którego działanie lub bezczynność było przedmiotem zaskarżenia, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Ustawa o ochronie danych osobowych określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych legitymuje się posiadaniem co najmniej jednej, spośród wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy, materialnych przesłanek dopuszczalności przetwarzania. Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, 2) gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne dla realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

Uwzględniając wytyczne WSA, wskazać należy, iż przesłanką legalizującą udostępnienie żądanych przez R. P. danych jest art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Analizując wniosek Skarżącego na gruncie tego przepisu, stwierdzić należy, iż jest on należycie i prawidłowo uzasadniony. Skarżący wskazał, iż przedmiotowe dane są mu niezbędne do prawidłowego wytoczenia powództwa przeciwko ww. osobom w przedmiocie ochrony jego dóbr osobistych naruszonych poprzez publikację artykułu prasowego autorstwa Pana M. K., opublikowanego w piśmie, którego redaktorem naczelnym był wówczas Pan J. W.. Podkreślić przy tym należy, iż stosownie do treści art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. z 1984 r., Nr 5, poz. 24 ze zm.) odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego ponoszą autor, redaktor lub inna osoba, którzy spowodowali opublikowanie tego materiału; nie wyłącza to odpowiedzialności wydawcy. W zakresie odpowiedzialności majątkowej odpowiedzialność tych osób jest solidarna. Z powyższego jasno zatem wynika, iż powód może od każdego ze sprawców naruszenia jego dóbr osobistych domagać się usunięcia skutków tego naruszenia i nie można twierdzić, że w przypadku bezprawnych działań kilku osób złożenie przeproszenia przez jedną z nich powoduje całkowite usunięcie skutków naruszenia. Jest rzeczą oczywistą, że powód ma prawo żądać przeproszenia go przez wszystkich sprawców naruszenia jego dóbr osobistych, tj. wydawcę dziennika, jego redaktora naczelnego i autora artykułu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 kwietnia 2005 r., znak: VI ACa 997/04).

Dla skutecznego wytoczenia powództwa niezbędne jest wniesienie pozwu, który spełniać powinien warunki określone w art. 187 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), zwanej dalej także Kpc. Zgodnie z tym przepisem, pozew powinien czynić zadość warunkom formalnym pisma procesowego. Natomiast, w myśl art. 126 § 2 tej ustawy, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt. Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu, w tym również o naruszenie dóbr osobistych, jest oznaczenie miejsca zamieszkania osób, przeciwko którym żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu naruszenia dóbr osobistych).

W literaturze przedmiotu jednoznacznie wskazuje się, że każde pierwsze pismo procesowe w sprawie (np. pozew) powinno zawierać bliższe dane dotyczące stron (uczestników) postępowania i wskazywać dokładnie ich adresy tak, aby sąd mógł się zawsze z tymi osobami porozumieć (M. Jędrzejewska, T. Ereciński, J. Gudowski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające, Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wyd. II, ss. 1897). Należy w tym miejscu podkreślić, iż podobne stanowisko zaprezentował również Sąd Najwyższy – Izba Cywilna i Administracyjna w postanowieniu z dnia 10 października 1989 r. (znak: II CZ 167/89 niepublikowany) stwierdzając, iż „w sprawie o ochronę dóbr osobistych i opublikowanie odpowiedzi stosownie do art. 31 pkt 2 i 39 ust. 1 prawa prasowego, żądanie pozwu musi być skierowane przeciwko konkretnej osobie oznaczonej z imienia i nazwiska ze wskazaniem miejsca jej zamieszkania, a nie siedziby redakcji”.

Reasumując, z przytoczonych powyżej przepisów jednoznacznie wynika, iż dla prawidłowego wszczęcia przez Pana R. P. postępowania sądowego (cywilnego), niezbędne jest pozyskanie przez niego adresów zamieszkania osób, przeciwko którym zamierza dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych tj. Pana M. K. i Pana J. W.. Przesłanką legalizującą ten proces jest przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, z którego wynika, iż aby przetwarzanie danych osobowych było legalne nie może ono naruszać praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Wskazać powtórnie należy, iż żądane przez Skarżącego dane osobowe są niezbędne do wystąpienia przez niego na drogę sądową przeciwko ww. osobom, które to mogły naruszyć jego dobra osobiste. Przyjęcie natomiast, że przetwarzanie (udostępnianie) przez administratora danych osób, wobec których chce się zainicjować postępowanie sądowe miałyby godzić w ich prawa i wolności prowadziłyby do ich nieuzasadnionej ochrony przed ewentualną odpowiedzialnością za swoje działania, zwłaszcza że mogą one w trakcie takiego postępowania sądowego w pełni korzystać ze swoich praw zagwarantowanych przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Nie sposób ponadto uznać, iż wnioskowane udostępnienie danych osobowych ww. osób determinowałyby naruszenie prawa tych osób do ochrony ich życia prywatnego, rodzinnego czy też prawa do decydowania o swoim życiu osobistym.

Na koniec nadmienić należy, iż WSA ww. wyrokiem uchylił wyłącznie zaskarżoną decyzję z dnia 21 grudnia 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1276/09/47685,47691) utrzymującą w mocy decyzję z dnia 22 października 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1054/09/38744,38748). W tym stanie rzeczy sąd pozostawił w obrocie prawnym decyzję z dnia 22 października 2009 r., mocą której organ odmówił uwzględnienia wniosku Skarżącego. Dlatego też organ, działając na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa w zw. z art. 12 pkt 2, art. 22, art. 18 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy uchylił decyzję z dnia 22 października 2009 r. (znak: DOLiS/DEC-1054/09/38744 /38748) w całości, oraz nakazał A. S.A., udostępnienie Panu R. P., reprezentowanemu przez Panią A. S. – adwokata z Kancelarii Adwokackiej, danych osobowych Pana M. K. i Pana J. W. w zakresie ich adresów zamieszkania.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych i w zw. z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i art. 54 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).